

Porteføljeplanen for Petroleum

INNHold

PUBLISERT 2. NOV. 2022 | OPPDATERT 24. MARS 2025

Investeringsmål

Regjeringens hovedmål for satsingen på forskning, utvikling og demonstrasjon innenfor petroleumssektoren er økt verdiskaping sikker, kostnadseffektiv og bærekraftig utnyttelse av petroleumssressursene[2]. Samtidig skal FoU-innsatsen sikre langsiktig kunnskaps- og teknologiutvikling, fremme en konkurransedyktig petroleumsnæring i Norge og bidra til at lavutslippssamfunnet bli realisert[3]. Regjeringens mål er styrende for porteføljen, og reflekteres i både samfunns mål og brukermål.

Regjeringen vil:

- fortsette å satse på energi- og petroleumsforskning blant annet for å kunne nå målene om reduserte klimagassutslipp i Norge innen 2030 og nullutslipp i 2050, og nå målene for omstilling, nye grønne næringer og økte eksportinntekter
- at satsing på petroleumsforskning skal bidra til å videreutvikle næringen og gjøre den lønnsom også i framtiden[4]

Tiltakene i denne porteføljeplanen skal bidra til å realisere hovedmålene i Strategi for Norges forskningsråd 2020-2024[5]. Måle Forskningsrådets strategi om *Bærekraftig utvikling* er i stor grad koblet til de to første samfunnsmålene i Petroleumsporteføljen, slik de fremgår i kapittel 3.1. Forskningsrådets strategi har også en målsetning om *Grensesprengende forskning og radikal innovasjon*, dette er koblet til alle samfunnsmålene i porteføljen. Målet om *Omstilling i næringsliv og offentlig sektor* vil også være relevant for porteføljen, og knytter seg i stor grad til det tredje samfunns målet for porteføljen.

Forskningsrådets strategi har flere strategiske områder, og denne porteføljen treffer svært mange av disse. Det gjelder blant ann området Hav, der konkurransedyktige norske hav- og sjømatnæringer og bærekraftig forvaltning av havet og kystområdene, er spesielt relevant. I tillegg bidrar porteføljeplanen til å realisere det som faller inn under det strategiske området Grønt skifte, hvor porteføljen har høy relevans til "rask overgang til nullutslippssamfunnet" og "god tilpasning til klimaendringene, samt bærekraftig bioøkonomi og forvaltning av miljø, ressurser, natur og arealer", dette dekkes i stor grad av samfunns målet om at "Norsk forvaltning av miljø, ressurser, natur og arealer er bærekraftig". Det strategiske området *Teknologi og digitalisering*, herunder forskningsbasert digital transformasjon og teknologiutvikling er relevant for kompetanse og industri i verdensklasse innenfor norske havnæringer. Videre vil petroleumsporteføljen bidra til det som faller inn under *Velfungerende forsknings- og innovasjonssystem*, der godt samspill mellom utdanning, forskning og innovasjon, samt høy deltagelse i internasjonalt forskningssamarbeid tydelig er koblet til samfunns målet til porteføljen om kompetanse og industri i verdensklasse innenfor norsk havnæringer. Porteføljen skal også følge opp Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning[6], og den nasjonale forsknings- og innovasjonsstrategien for petroleumssektoren, OG21[7].

Investeringsmålene er forankret i Forskningsrådets strategi og består av **samfunns mål** og **brukermål**. De tiltak som settes i gang av Forskningsrådet skal resultere i noen forventede virkninger og samfunnseffekter i henhold til en investeringslogikk (se figur 1). Se vedlegg 1 for en oversiktlig fremstilling av denne porteføljens investeringslogikk.

Figur 1. Skjematisk illustrasjon av investeringslogikken som ligger til grunn for porteføljeplanen.

[2]Prop. 1 S (2021–2022), Olje- og energidepartementet.

[3]Meld. St. 36 (2020 – 2021), Olje- og energidepartementet

[4]Meld. St. 11 (2021 – 2022), Olje- og energidepartementet

[5]Forskningsrådets strategi 2020-2024 (2020), Forskningsrådet

[6]Meld. St. 4 (2018–2019), Kunnskapsdepartementet

[7]OG21 – A new chapter, (2021), OG21

Samfunnsmål

Samfunnsmålene beskriver hvilke samfunnseffekter forsknings og innovasjonsinnsatsen skal rettes mot.

Petroleumsindustrien er større og mer lønnsom enn alle de andre norske næringer, og bidrar med arbeidsplasser over hele landet. Petroleumsporteføljen skal bygge videre på dette, og sikre bærekraftige og konkurransedyktige norske havnæringer. Det første samfunnsmålet er derfor rettet mot verdiskaping i sektoren. En avgjørende driver for fortsatt verdiskaping er at sektoren når mål om å redusere næringens klimagassutslipp med minst 50 prosent i 2030, sammenlignet med 2005^[8] og målet om nært nullutslipp i 2050.

En viktig historisk rettesnor for norsk petroleumpolitikk har vært at de norske petroleumsressursene skal forvaltes og utnyttes optimalt. Dette inkluderer minimalt miljømessig fotavtrykk og et verdensledende nivå på helse, miljø og sikkerhet i virksomheten. Det andre samfunnsmålet er derfor rettet mot forvaltning av petroleumsressursene på norsk sokkel.

Norsk sokkel er i dag blant de mest teknologisk avanserte petroleumsprovinser i verden, og leverandører med utspring fra norsk sokkel har blitt verdensledende innen mange deler av verdikjeden. Norsk petroleumsrelatert leverandørindustri er Norges nest største eksportnæring etter salg av olje og gass^[9], hvilket understreker at eksport av varer og tjenester fra den norske leverandørindustrien er viktig for sysselsetting og verdiskaping i Norge. Ny teknologi og høy kompetanse vil fortsette å være viktig for å holde norsk sokkel konkurransedyktig og forskningsmiljøene i front. Forskningsbasert undervisning og forskerrekruttering spiller en viktig rolle for å ivareta en ledende internasjonal posisjon. Det siste samfunnsmålet er derfor rettet mot kompetanse, internasjonalt samarbeid og teknologiutvikling. Porteføljen styres etter tre samfunnsmål som er godt forankret i Forskningsrådets strategi, med underliggende brukermål.

Samfunnsmål i Porteføljeplanen for Petroleum

1. Norsk petroleumsindustri er bærekraftig og konkurransedyktig
2. Norsk forvaltning av miljø, ressurser, natur og arealer er bærekraftig
3. Norske havnæringer har kompetanse og industri i verdensklasse

Porteføljens samfunnsmål nummer én forutsetter at man lykkes med klimamålene næringen har satt seg, mens det tredje samfunnsmålet for porteføljen inkluderer en omstilling mot fremvoksende havnæringer slik som havvind eller blå hydrogen med CCS. Disse samfunnsmålene kan derfor være relevant for FNs Bærekraftsmål 7 som skal *sikre tilgang til pålitelig, bærekraftig og moderne energi til en overkommelig pris* og Bærekraftsmål nummer 13 *Stoppe klimaendringene*. Sett i lys av utviklingen av gassmarkedene, vil norsk gass være en sentral del av løsningen for det europeiske energimarkedet. For at den grønne omstillingen også skal kunne gjennomføres på en ansvarlig måte bør målet om overkommelig pris også stå sentralt.

FNs Bærekraftsmål 8: *Å fremme varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle*, vil i hovedsak være relevant for det andre samfunnsmålet i porteføljen, spesielt det som gjelder helse, arbeidsmiljø og sikkerhet. Porteføljens samfunnsmål nummer to kan også, ved å forhindre utslipp av kjemikalier, olje og andre naturlige forekommende miljøskadelige stoffer fra olje og gassvirksomhet, være relevant for Bærekraftsmål 12: *Sikre bærekraftige forbruk og produksjonsmønstre*^[10]. Det samme samfunnsmålet vil også kunne være relevant for Bærekraftsmål nummer 14, som tar for seg det å *bevare og bruke havet og de marine ressursene på en måte som fremmer bærekraftig utvikling*.

[8]Prop. 113 L (2019-2020), Innst. 351 L (2019-2020), Lovvedtak 135 (2019-2020) - Vedtak 684.

[9]Oljedirektoratet, [Leverandørindustrien, 2022](#)

[10]Meld. St. 40 (2020-2021) Mål med mening - Norges handlingsplan for å nå bærekraftsmålene innen 2030

Brukermål

En nødvendig forutsetning for å realisere samfunnsmålene er et velfungerende forsknings- og innovasjonssystem. Forskningsrådet skal bringe aktørene i forskningsinstitusjonene, næringslivet, offentlige sektor og sivilsamfunnet sammen for å frambringe banebrytende og nyttig forskning og innovasjoner som er en forutsetning for å kunne nå samfunnsmålene. I Petroleumsporteføljen er et samspill mellom operatører/energiselskaper, leverandørindustri, myndigheter og forskningsorganisasjoner, inkludert institutter og universiteter særlig viktig. Veien til samfunnsmålene går derfor via disse aktører i innovasjonssystemet.

Denne porteføljeplanen har følgende brukermål, som støtter opp under samfunnsmålene:

Samfunnsmål: Norsk petroleumsindustri er bærekraftig og konkurransedyktig

1. Energiselskap og bedrifter i leverandørindustrien har effektiv og miljøvennlig verdiskaping på norsk sokkel, også i et nullutslippssamfunn.

2. Bedrifter i leverandørindustrien utvikler konkurransekraft ved hjelp av forskning, ny teknologi og innovasjon.
3. Energiselskap og bedrifter i leverandørindustrien tar ny teknologi og kunnskap raskt i bruk.
4. Energiselskap og bedrifter i leverandørindustrien har til sammen redusert sine absolutte klimagassutslipp med 50 prosent innen 2030 sammenlignet med 2005, og videre reduserer utslippene til nær null i 2050.

Samfunns mål: Norsk forvaltning av miljø, ressurser, natur og arealer er bærekraftig

1. Norske myndigheter utøver forsvarlig forvaltning av de norske petroleumsressursene
2. Energiselskap og bedrifter i leverandørindustrien er verdensledende på helse, arbeidsmiljø og sikkerhet.
3. Energiselskap og bedrifter i leverandørindustrien har ingen utslipp til sjø og land som kan føre til miljøskade.

Samfunns mål: Norske havnæringer har kompetanse og industri i verdensklasse

1. Forskningsorganisasjoner i Norge utfører verdensledende petroleumsrelevant forskning.
2. Forskningsorganisasjoner og næringsliv har høy deltagelse i relevant internasjonalt forsknings- og innovasjonssamarbeid.
3. Eksisterende og nytt næringsliv har høy utvikling basert på muliggjørende teknologier, inkludert digital teknologi, med tilhørende nye arbeidsprosesser og samarbeidsmodeller.
4. Forskningsorganisasjoner tiltrekker seg og utvikler talenter, som er relevante flere forskjellige steder i energisystemet.
5. Norge inntar en ledende rolle i fremvoksende næringer og benytter prinsipper fra sirkulærøkonomi, der vår verdensledende petroleumskompetanse og løsninger vil gi et konkurransefortrinn.

[← Forrige side](#)

[Neste side →](#)

Meldinger ved utskriftstidspunkt 7. mai 2025, kl. 10.20 CEST

Det ble ikke vist noen globale meldinger eller andre viktige meldinger da dette dokumentet ble skrevet ut.